

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru Monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rându cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 8 Februarie.

Ori cât de des ne-am întreținut asupra cestiunii tinerei, sau neținerii ședințelor sinodelor protopresbiterale, totdeauna venim la concluziunea, că ori-ce întrelăsare este o greșală, care se resbună amar în viața noastră bisericăscă, în toate fazele ei de desvoltare.

Sunt, nu e vorbă, o mulțime de greutăți cari se pun în calea acestor întruniri, dar nici una nu e de natură de a nu pute fi învinsă, numai bună voință, zel și dragoste pentru de a aduce jertfe pe altariul bisericeii, și toate se pot face.

Este un avantaj de neprețuit în acțiunea sinodalității, că multe cestiuni se limpedesc, multe cauze pendente se aduc în stadiul actualității, li se dă forma convenită și se pun la calea cea adevărată. Așa ne închipuim noi, că au cugetat legislatorii bisericeii se la anul 1868, când au decis, ca în fie-care an să se țină câte un sinod protopresbiter al, în care președintele să facă un raport detaliat despre starea tractului, despre școle, despre averile bisericilor, căci numai revărsându se lumina asupra lucrurilor, ce se țin ascunse la întunec, să pôte spera o îndreptare a lor. Un rău fără îndoelă mare bântue în biserica noastră și cu înmulțirea concubinatelor.

Acest rău discutat în sinodele eparchiale și congresele naționale nu pôte fi stêrpit nici odată cu efect, dacă sinodele protopresbiterale nu vor lua ele cauza în mână. Ele vor cunoște mai bine isvorul acestui rău, ele deci trebuie să se pronunțe limpede și curat și să arete forurilor superioare unde este buba.

O parte din omenii nostri află cauza rului în organele administrative, cari nu dau mână de ajutoriu parochilor de a stirpi acest rău. Aditem și acesta și avem și casuri concrete, unde în adevăr organele administrative au protegiat ilegalitatea prin nise forme, cari în veci nu pot fi aprobate de moralitatea publică.

Răul însă trebuie căutat la isvor, trebuie căutat în parte și la oficiile noastre parochiale, cari la încheierea contractului pentru bunele învoiri, nu dau îndigitații necesare și resping de lipsă atât părinților cât cu deosebire nupțurii.

Cine se nu scie, că cestiuni de avere formeză cea mai mare parte a discordiei, ce se nasce între cei nou căsătoriți și dacă întrebarea acesta, care canonicese, e drept, nu se ține de oficiul parochial, dar din punct de vedere practic totuși de acolo se ține — s'ar fi deslegat în toate amănuntele

ei, fie prin nise documente în scris, fie prin predarea averii promise — am fi avut cu un cas mai puțin de certă și cu un eventual concubinai mai puțin în statistica bisericeii noastre.

Din certă vin invective reciproce și maltratări, din aceste se nasce ura, și etă un substat de proces divorțial, care nu ar fi fost nici când, dacă omenii erau capacitați, ca să fie în limpede cu obligămintele, ce le iau asupra lor.

Un paroch cu esperințe, va scii numai decât, că isvorul rului, unde este, și prin o intervențiune grabnică și energică nu va suferi ca cei ce din motivul acesta caută a trăi rău între sine să continue a trăi în certuri, ci, prin cuvinte blânde, prin sfaturi scöde din esperințele sale, le va pune în vedere urmările acestei stări destrăbălate și cu concursul părinților trupesci și sufletesci, numai decât va pune stavilă rului, ca să nu prindă a se înrădăcină, și în special va căută să stêrnescă simțul de rușine în omenii tineri, ca să fie ei încredințați și convingși, că acesta stare le detrage mult din viață și creditul lor moral în societatea omenescă. Poporul nostru din norocire încă nu e așa stricat, ca să nu pună nici un pond pe cuvintele parochului și eventual pe ale unor membrii mai de frunte din comunitetul parochial, și așa vom scuti o familie dela decădintă și dela nenorocirile, ce se țin legate lanț de atari omeni desperați și năcăjiți.

Dacă însă răul nu este de a se căută în cestiuni de avere, nici în alte cestiuni de mâna a doua, ci în lucruri seriose, și în adevăr neaplanabile pe calea pacinică, atunci nu rămâne decât calea desființării căsătorii în mod grabnic, până părțile încă sunt în stare morală, până au respectul convenit de biserica și de instituțiunile ei. Multele șicane au impins pe mulți la concubinai și tocmai ca să se incungiure acele șicane, congresul nostru bisericesc a votat regulamentul de procedură, în care a dat voie forului prim a decretă procedura protocolară, ca cea mai ușora și mai puțin costisitoare.

Așa au creșut legislatorii, că e bine, și în unele părți așa se și urmăză și unde se urmăză așa concubinatele nu se înmulțesc, ba nici după nume nu sunt cunoscute, partidele despărțite incheiă o altă căsătorie și continuă a trăi în tihnă și a-și asigura și mijlocele de traiu pentru ei și familia lor în mod onorabil.

Departee de a invinovăți pe cineva, constatăm numai, că pe unele locuri din nenorocirea partidelor, ce nu viețuesc ori nu pot viețui la olaltă s'a făcut și se face adevărată speculă. În atari locuri nu se întrebă cel ce are de a se întreba, cari îi sunt

venitele din tacsele de cununii, căci acelea sunt legale și normate ci se întrebă, că câte procese de divorțiu are sau pôte spera a avé la an, căci acelea sunt impreunate cu venite grase și nenormate, la fie-care câte pôte stôrce și nu se crede a fi responsabil nimenui.

Vin și cauze, cari cu greu se pot finalisă, trebuie timp, trebuie cernute bine până să-și facă omul o idee clară despre ele, dar acolo, unde numai din cauza banilor se ține un proces pendent și nu se resolvă pe calea sa e un adevărat păcat și preoțimea noastră nu are să păcătuescă contra fiilor ei sufletesci, dacă vrea să se țină legăturile de iubire și respect între păstori și cei păstoriți. E complicat respectul nostru bisericesc, dar nici decât nu e de așa ca o cauză licuidă să nu pôtă fi decănută în un an, doi, tot ce e mai mult e abus și din abuzuri se nasce cele mai multe concubinate.

Să nu trecem tot în contul altora toate păcatele, să fim drepti.

Sinodele protopresbiterale, ar trebui să îngrijescă, ca luând cunoscință din rapôrtele protopresbiterilor despre atari neajunsuri, ce privesc întreg protopresbiteratul, fie în ce privesc moralitatea publică, fie în ce privesc afacerile școlare și epitropesci, să afle remediile necesare spre îndreptarea rului, și înșiși membrii acestei corporațiuni, fie care la locul seu, să lucre conform principiilor statorite în sinod pentru sanarea rului. Așa pricepem noi chemarea întrunirilor noastre bisericesci, fie acelea de ori ce categorie vor fi.

E mare și frumos drept pus în mâinile sinodelor protopresbiterale și cei chemați a le convocă, dacă nu le convocă se tem de lumină ca sobolul, și de aceea ținem morțiș ca ele să se întrunescă, să exercite controlul serios și să facă ca constituțiunea noastră cea frumoasă să fie un corp plin de viață, ér nu o literă mörta în paginile cele de hârtie a le statutului organic.

Revista politică.

În casa deputaților din Budapesta se continuă desbaterile proiectului de lege militariu în forma și chipul obicinuit de până acum.

Deputații săsesci, după-cum a accentuat deput. Cristianului Filtsch, încă s'au angagiat la luptă, considerând marea importanță, ce trebuie să se pună pe § 14 al proiectului, și care atinge cestiunea constituțională.

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

Răspunsul metropolitului Șulufiu către Emanuil Gozdu la scrisoarea publicată mai sus în cauza românilor din Ardeal.

Illustrissime și Mult Stimate Doamne! Mult stimate Doamne! Mult stimate Doamne! Tale din Pesta în 2-a Maiu a. c. către mine îndreptată, în 9 a curgătoarei luni cu bucurie îndoită o am primit.

Cu bucurie îndoită ție: pentru-că noue documente află întrînșă, că în nobilul pept al Ilustrității Tale locuesce un simț adevărat și curat național, care face multă onoare unui adevărat fiu a națiunii noastre.

De altă parte väd, că acest nobil simț național pentru fericirea națiunii noastre nu-l țină țermurit numai între marginile Ungariei, și singur numai pentru frații nostri din Ungaria, dară-l lătesci preste toată și întreaga națiune română, care este și în Transilvania.

Primesce Illustrissime și Mult Stimate Doamne! pentru acest mult prețuit, și noue de obsce tuturoră multă mângăere și bucurie făcătoriu simț, adença și frățienățiasca mea mulțămire! pentru-că väd, că foarte logice și înțeleptese cuprinđi și judeci cauza națiunii noastre, care este și trebuie să fie numai aceiași și comună întregei națiuni din ambe acestea patrii Ungaria și Transilvania.

Credeme Illustrissime Doamne! că nici altmintrelea națiunea noastră nu se va putea ferică, nici va putea eși la limanul cel dorit, numai așa, dacă vor luera cu puteri unite și nu se vor despărți cu interesele și postulatele sale, cari nu pot fi nici la românii din Ungaria, nici la cei din Transilvania numai comune și aceleași, cari asigurază naționalitatea și limba ei.

Illustrissime Doamne! find obiectul mai sus stimatelor scrisori a Ilustrității Tale către mine date, foarte momentuos, și care atinge interesele a întregi națiuni române din Transilvania, la care eu singur un definitiv răspuns, pe care Ilustritatea Ta cu siguritate se te poți rädima în dieta Ungariei nu pot cu acest privilegiu da: am aflat cu cale mult prețuita scrisoarea și dorul Ilustrității Tale a căsterne desbaterii comisiunii noastre naționale, a căreia presidiu adunarea națională ținută în 1/13—4/16 Ianuariu a. c. în Sibiu, l'au încredințat ambilor sei

archierei de ambele confesiuni române, care cât mai curând — și precum socotesc eu în 15/27 a lunei curgătoare — adunându-se, celea de lipsă și drepte aici hotărându-se, Ilustrității Tale au oblu din sesiunea mai sus lăudatei comisiuni naționale, au prin mine fără de întârziere, în formă de proiecte de lege, și se vor comunica; pe cari apoi Ilustritatea Ta, ca pe voia și adevăratele postulate a națiunii române din Transilvania te vei putea cu securitate rädima.

Până atunci eu îmi iau libertate a-ți trimite 11 esemplare din cuvântarea mea ținută în conferențele regnicolare din Alba-Iulia, dintre cari unul ținându-ți pe seama Ilustrității Tale, celelalte să le poți dărui zeloșilor deputați români, cari se vor afla la dieta Ungariei, în care, dacă bine și cu atențiune se va ceti, mai cu samă pe paginile 21, 22, 24 și 25 se va vedea, și principiumurile, și drepte postulate cu toate fundatele sale cauze a națiunii române din Transilvania; pe lângă cari cred, că se va învêrti și judecata comisiunii noastre naționale, și dela cari anevoie se va face o altă abatere — ci totuși răspunsul deplin al da, rămâne de a întregul judecării lăudatei noastre comisiuni naționale.

(Va urma.)

Și pe când numitul deputat s'a declarat pentru primirea proiectului în forma, ce i s'a dat mai în urmă, deput. Brașovului Zay, a polemizat mult cu premierul Tisza.

Nu se scie încă sôrtea acestui §, dar se așteptă cu mare încordare vorbirile deputaților opoziționali. Poziția hotărâtă a opoziției și apucăturile regimului în privința §-lui 25, referitoriu la voluntari, au desteptat mari bănueli în poporele Cislaiane.

În special presa ceahă a început a se ocupa într'un mod de tot serios cu acăsta cestiune și a declarat pe față, că dacă maghiarii vor puté stôrce concesiuni la § 25, atunci proiectul din nou va veni la desbatere în dieta din Austria și acele concesiuni va trebui să li se facă: cehilor, polonilor, românilor, rutenilor și slavonilor.

În fața acestei situațiuni este fôrte greu a dá espresiune despre sôrtea, ce așteptă pe proiectul militar în casa deputaților, și totodată despre cestiunea de cabinet, de care se vorbește.

Foile vieneze, ocupându-se cu răspunsul, ce l'a dat monarhul președintelui casei magnaților, și fac comentariile lor; și astfelii „N. Fr. Presse” spune, că monarhul a vorbit apriat, că proiectul, ce l'a prezentat guvernul corăspunde intențiunilor Maj. Sale și că tôte atacurile opoziționali, cu cari lovesc în regim, lovesc și în corônă.

„Presse” lingușind apucăturile maghiarilor, dice, că sunt un popor dinastic, și care e făcut de a domni, el își va înțelege misiunea și nu va mai căută ca prin scandale să amărăscă țilele regelui. Opozițiunea crede, că va fi în stare să distrugă partidul lui Tisza, dar vorbele monarhului sunt tocmai o dovadă și o garanță, ce sprigineste și consolida-re partidului și temelia cabinetului.

Foile străine, în special cele englese și austro-ungare, urmăresc cu mare atențiune desvoltarea lucrurilor din România și la timp nu întârzie cu verdicte.

A provocat o adevărată consternațiune în străinătate încercarea pe tôte cărările a despopularisă pe Ioan Brătianu și a i răpi cele din urmă fire de putere.

Numai în sensul acesta se esplică și încercările și curentul puternic, ce s'a desvoltat de a pune sub acasă ministerul lui Brătianu.

Și dacă privesce cineva operele acestui mare bărbat, dice „Temps” trebuie să trecă cu disgust pe lângă cei ce caută a-l răstigni, ca pe lângă nisce copilandri, cari ajungând la putere, vréu să arete, că au puterea în mână.

„Pester Lloyd,” laudând faptele lui Brătianu, numese actuala politică o meșteșugire rusă. Blarberg prin proiectul seu a voit pe de o parte să scape pe Rusia de urgia românilor, fiind-că le a luat Basarabia, pe de altă parte însă tot cu același motiv să invinovátescă pe Brătianu, ca pe un trădătoriu de patrie; pe când, știut lucru e, că campania făcută la 1878 a avut de scop adnecșarea Basarabiei la Rusia.

În Sêrbia lucrurile s'au schimbat érași în spre réu. Inuși persóna regelui e amenințată, și în complotul, ce s'a format contra lui, s'au descoperit chiar bărbați de încredere și conducători ai radicalilor.

Scirile din Bulgaria sunt mai liniștitoare. Guvernul a luat tôte măsurile, ca din incidental cu disolvarea sinodului să nu se înceneze tulburări și conflagrațiuni. La recercarea eșarhului bulgar din Constantinopol, ca să se întrunescă sinodul, guvernul a răspuns, că are mai întâiu în vedere depunerea celor doi episcopi, și numai apoi o conchemare a sinodului.

†
Présânția Sa, episcopul
IOAN POPASU
1808 — 1889.

În Nr. precedent am indigitat în general, că românii bisericii gr. or. și-a pus doliu nou.

Pe unul dintre cei dintâi fruntași ai soi, carele în timpuri de grea cîrcare și mari ispite și-a jertfit întréga sa viață pentru binele nêmului românesc, pentru evanghelie și biserica sa, i-a bine plăcut Atotputernicului D-șeu, a-l chemă, după unse bêtânețe, în locașurile sale, unde dreptii vecinic se odichnesc, bucurându se de mărirea Tatului.

Rari nantes în gurgite vasto, a șis strămoșul nostru Virgil, și noi privind ași, după môrte, mărițele fapte și strălucitele succese, ce au încoronat viața înaltului defunct îi aplicăm cu mândrie vorbele strămoșului.

Credem a fi de interes a arétă pe scurt și cu acăsta ocașiune unele date mai însemnate din viața vrednicului decedat, deși abia a trecut un an și ceva, când cu ocașiunea iubileului de 50 ani al preoției

sale, am publicat și noi unele schițe biografice din viața sa.

Adormitul în Domnul, episcopul **Ioan Popasu**, s'a născut la 20 Decembre, 1808, în Brașov, din părinți tare evlavioși, Ioan și Stana, cari au venit la Brașov din Vălenii de Munte.

Arétând încă de mic copit mare aplecare spre studiu și nefind pe vremea aceea scôle corăspundătoare, unde să-și însușescă cu temeu elementele necesare, învăță carte românăscă dela unchiul seu Costache Petrovici, carele mai târziu trecu în țera românescă.

Tinêrul prunc, carele creștea în moravuri bune, întârindu-se cu duhul adevărului, cercetă apoi scôla „grecăscă” din loc. Fiind gimnasiul sășesc din Brașov în flóre, ascultă studiile gimnasiale la numitul institut, de unde trecu apoi la Sibiu, fiind aici după doi ani gimnas. rom. cat. La anul 1832 termină facultatea de filosofie din Cluș, și se înscrie la cursul teologic la Universitatea din Viena, care-l termină după 4 ani.

Înzestrat astfel cu armele sciinții, episcopul de atunci Vasilie Moga, îl aplică ca secretariu la episcopie, dar în urma stăruițelor înteițore ale tinerului, îl hirotoni întrupresbiter la biserica cea mare a Sfântului Nicolae din Brașov.

Din acelmoment începură a răsări faptele și vrednicile înaltului defunct. Încă în același an (1837) după doué luni dela hirotonie fû hirotosit întrupresbiter și instalat ca protopop al tractului al II-lea Brașov și un an mai târziu a ajuns protopop al tractului prim al Brașovului.

În prima linie, harnicul protopop și îndreptă activitatea pentru întemeierea scôlelor și înflorirea lor, atât în Brașov, cât și în comunele de sub conducerea dênșului. Pedecile cele mari, ce i se puneau în cale, mai tare l'au oțelit în luptă pentru luminarea nêmului seu și i-au dat puteri înoite în rêvna sa păstorăscă.

La 1851, după multe și mari jertfe, s'a ridicat în gróveri, un loc până atunci mlăștinos, pomposul edificiu, mândria întregului nêm românesc, gimnasiul mare român, cu 8 clase, scôlele capitale, reale și comerciale, la cari așis adapă din isvorul sciințelor peste 800 de tineri, și din care au eșit mulți fruntași și conducători ai poporului nostru. Opera acăsta mărétă a mânilor sale, va stă vecinic falnică mărturie a vrednicului protopop.

Iubit și respectat de nêmul seu, și avênd încrederea și iubirea celor de sus, după restaurarea metropoliei și reînființarea eparchiei Caransebeș, prin diploma imperială din 6 Iuliu 1865, archimandritul și protopopul Ioan Popasu fû denumit episcop al numitei eparchii.

În 15 August, 1865 fû chirotont în biserica din Rêșinari de metropolit Andreiu bar. de Șaguna, asistat de episcopul Aradului Procopie Ivacicovici, ér în 31 Octobree s'a instalat sêrbătoreșc pe scaunul episopal.

Activitatea sa în acăsta calitate o arată opurile mânilor sale, cari le lasă după môrte: biserica, scôla, mărițele instituite, ce le-a ridicat, și bunătatea eparchiei, în carea a pășit ca în casa cea mai sêracă. A fost episcop după cuvântul apostolului Pavel: rêvntoriu de virtuți, tréz, fără prihană, cuviincios, prudent și harnic a învăță.

Ca bărbat politic, nemuritoriul episcop și are vrednicile sale, pe cari istoria le va înregistra cu mândrie în paginile ei. E destul să amintim, că românii de multe ori și-au încredințat sôrtea lor în mânilor sale și de multe ori îl aflăm în șirul celor cari conduceau deputațiunile la Maj. Sa pentru redobândirea drepturilor românilor.

Tot la acest loc publicăm și Necrologul edat de consistoriul eparchial al Caransebeșului, care e următoriu:

Prea Sântia Sa întâiu episcop român gr. or al diecesei Caransebeșului

IOAN POPASU,

membru al casei magnaților țerii, membru fundator al Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român, întemecatoriul reuniunci învățătorilor dela scôlele confesionale gr. or române din diecesa Caransebeșului etc. etc.

provêdut cu sfințele taine a incheiat viața sa devotată bisericii, națiunii și patriei sale Duminecă în 5/17 Februaru 1889 la 2 ôre dimineța după un morb numit bronchitis scurt de 4 țile în al 81-lea an al laborioșei sale vieți.

Consistoriul eparchial cu cea mai adencă durere aduce la cunoscința publică acăsta tristă întâmplare.

Rêmășițele pâmêntesci ale marelui Apostol al bisericii și neobositului lucrătoriu pe terenul instrucțiunei poporului se vor aședă spre vecinică odihnă în biserica sfântului Ioan din cimiteriul gr. or. al Caransebeșului, Marți în 7/19 Februaru a. c. la ôrele 2 d. a., celebrându se mai nainte s liturghie la ôrele 9 a. m. în biserica catedrală din loc.

Parastasul se va celebră Duminecă în 12/24 Februaru a. c. la 10 ôre a. m. în biserica catedrală.

Oh! cine din noi nu va deplânge astăzi acăsta perdere grea!

Caransebeș, în 5/17 Februaru, 1889.

Consistoriul eparchial.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Noerich, în 4 Febuaru, 1889. Domnule redactor! Indemnat de simțul patriotic și pêtruns delovitura adenc intristătoare, pe care ni o a infipt până la inimă vestea despre neasteptata môrte a prințului de corônă „Rudolf”, iubitul fiu al bunului nostru împêrat și rege, me silesc a pune și eu după putința bêtânețelor câteva rênduri pe hârtie.

Îndată ce am aflat despre tristul cas, mi-am ingrigit poporul întocmai în consonanță cu purcederea confrăților luterani, cari fac majoritatea orașului, am lăsat la timpul seu a se trage și în turnul bisericii nôtstre clopotele o jumătate de ôră, precum și confrății luterani au făcut, după care a doua și făcând serviciu dumneșc pentru sufletul neuitatului principe de corônă „Rudolf”. La fine prin o vorbire cătră popor am desfășurat însușirile cele nobile ale înaltului defunct, după cât au putut cuprinde puterile mele de sciință și de cunoscință, folosindu-me prelângă altele și de purtarea Alteții Sale înaltului principe, manifestată cu ocașiunea vênătorelor de urși pe la Gurghiu cu badea „Nichita”, plănuitoriul vênatului, la a căru înmormântare nu a pregetat Alteța Sa a trimite solul seu, ca să asiste la înmormântarea aceluia; dovedind prin acăsta o iubire mai pre sus de inchipuire.

Aceste însușiri nobile de sciință și de iubire a pêtruns inimile ascultătorilor mei, vârsând lacrimi bărbați și femei, întocmai ca la anul 1873, adecă la môrtea neuitatului archiepiscop Andreiu baron de Șaguna.

Presentând în urma tuturor acestora și cerculariul Înaltprésânției Sale domnului nostru archiepiscop și metropolit Miron, care din cauze neprevêdute mi-a venit mai târziu, astăzi după serviciul divin am slugit și parastasul pentru Alteța Sa. Și în urmă mai rostind câteva cuvinte am dat cetire istorisirii după fôia vieneză „N. W. Tageblatt”, scenei mișcătoare de inimi, ce s'a petrecut la înmormântarea prințului de corônă Rudolf, în care se dice: „Când carul funebral, care ducea rêmășițele pâmêntesci ale prințului de corônă ajunse pe piața Lobkovitz, atunci cuprinse ca și un fior mulțimea, care în profundă tăcere vedea apropiinduse imposantul și tristul conduct. Deodată se sparse spalierul între doi soldați și înaintea lor se aruncă în genunchi în momentul, când trecea carul funebru, un moșnég în îmbrăcăminte țerănescă, al căru suman alb se deosebia atât de mult de hainele negre de jale ale mulțimei, ce mergea pe lângă car.

Moșnégul își făcù cruce și privia cu mânilor ridicate după carul cu mortul până-ce nu l'a mai vêdut. Atunci își făcù încă odată cruce și se sculă în picioare, luându-și ér locul la spatetele celor doi soldați, cari îl lășaseră să trecă ér înainte. Bêtânului țeran îi curgeau lacrimile. Din întemplantare se afla între privitori un domn, care recunoscu în moșneag și pe portul lui un țeran român. La întreba-re acestui domn spuse bêtânul, că el vne din munții Ardélului, unde a petrecut odată pe bunul fiu al împêratului la vênătorea de urși ca gonaciu. După vênătore — țise moșnégul mai departe — mi-a dăruit bunul domn o sută de zloți, și țise cătră mine „Moșule ia acesti bani, dar rêmăi acum binșor acasă: că tu esti prea bêtân, ca se te mai ostenesci ca gonaciu la urși. La urma urmelor te va mânca odată ursul, pentru-că numai poți fugi”. Și acum în Joia trecută vine deodată fiul meu din Gurghiu acasă și-mi spune lucru de înspăimântat, că bunul fiu al împêratului a murit. Veți dle, cum am aușit eu asta am plâns, și am plecat la Viena fără scirea muierii și a fiului meu cu suta de zloți ce mi-a dăruit drăgalașul domn, am venit se vèd îngropăciunea lui.”*)

Acăsta istorisire tare plăcută ca și manifestul bunului nostru împêrat și rege, pe care încă l'am publicat au stors de nou lacrimi din ochii ascultătorilor, intonând la urmă cu toții: „Dumneșeu sê erte pe reposatul prinț de corônă „Rudolf”, ér pe bunul nostru împêrat și rege sê-l țină Dumneșeu încă mulți ani împreună cu scumpa sa soție regina nôtstră spre a mai putea conduce în pace poporele sale.

G. Maier,

paroch gr. or.

Un echo,

la apelul dlui G. Moian, la cestiunea arđtore.

Motto: „Meseria e plug de aur.”

O întreprindere mai binefăcătoare, cu deosebire pentru poporul sâten, carele se ocupă mai numai cu economia de câmp, și carele în timpul de érnă până acuma nu scia cu ce să se ocupe, nu pôte fi

*) Noi i țicem susnumitului țiaru: Si non e vero, e ben trovato.

Red.

ca introducerea lucrului în scôlă, unde se dă de timpuriu ocaziunea cea mai bună a se familiarisă copii cu pregătirea lucrurilor celor mai necesarii în viața de toate zilele. Lucrul în scôlă, va servi nu numai spre dezvoltarea și întărirea corpului, ci totdeodată va înlocui jucăriile copiilor de până acum și pe viitoriu va pregăti terenul și pentru îmbrățișarea altor meserii mai perfecționate, și cu timpul sperăm a ajunge și noi cu lucrările mânilor noastre, unde sunt astăzi celelalte popoare mai înaintate în cultură și în industrie.

Mai înainte curentul științific nu permitea a propune în scôlă, decât obiecte pentru luminarea minții, unii pedagogi din timpul de față însă aflând defectul instrucțiunii de până acuma, a introdus și lucrul în scôlă, nu numai ca mijloc spre dezvoltarea și claritatea elevului de scôlă, ci și spre câștigarea de dibăcie spre a se scî folosi de mâinile sale la lucrările cele mai necesare pentru subsistență, ca părăsind scôla, în cazul cel mai sinistru, să-și potă câștiga pâinea de toate zilele prin lucrul mânilor sale, folosind totodată timpul cel pretios cu lucru folositoriu.

Resultatele și progresele făcute în direcțiunea acosta în statele cele mai înaintate în cultură și în industrie au fost preste așteptare, splendide; dacă Germania, Franța, Anglia, Belgia, Italia și Austro-Ungaria, cari atât în cultură, cât și în industrie rivalizează între sine, se interesează de industria populară, nu e nici o mirare, că chiar și statele cele mai puțin înaintate în cultură și în industrie încă a introdus deja lucrul de mână în scôlă d. e. Rusia, Sârbia; ce vom pute dice de noi?

După cât mi aduc aminte, bravul învățătoriu din S. Jude, dl Petru Grama, a fost cel dintâiu, carele dela anul 1884 încôce nu numai, că a introdus lucrul în scôla sa, ci a deschis și cursuri, la cari deși n'au participat mulți învățători, din cauza neajunsurilor și necasurilor, totuși au fost îmbucurătoare!

Între elevii dlui P. Grama la cursul din anul 1886 paremi-se, să numerau și dnii George Moian și Candid Mușlea învățători în Brașov. Aceștia prin zelul, activitatea și perseverența esemplară pe lângă desteritățile câștigate dela dl Grama, înmulțindu-și cunoștințele din ramul industriei de casă și pe cale privată dela bărbați de specialitate au deschis cursuri sistematice cu tinerimea din Brașov în anii 1887, 1888, precum și un curs public pentru instruirea învățătorilor în anul 1887, resultatele acestor cursuri au fost preste așteptare escelente.

Mica expozițiune de obiecte lucrute la cursul învățătorilor din anul 1887, surprindea, într'un mod foarte impunătoriu. Densii într'un interval de 6—7 săptămâni au propus sistematice 1. impletitul cu papură; 2. impletitul scaunelor cu trestie; 3. impletitul cu nule; 4. impletitul cu pae; 5. impletitul cu pâr; 6. coloritul; 7. poleitul; 8. auritul obiectelor și mobilelor și al 9-lea albinăritul.

Intelegința română, jurnalistică și toți bărbații iubitori de progres și exprimau recunoștința față de domnii Moian și Mușlea. Expozițiunea din Craiova a industriașilor din țară prin juriul seu pentru obiectele espuse de dnii Moian și Mușlea făcute de densii și elevii densilor, exprimându-și nu numai recunoștința sa prin diplomă de onoare, li-a conferit ambilor dnii Moian și Mușlea pentru progresele în industria de casă: *Medalia de aur*. O satisfacțiune morală bine meritată, — o recunoștință încurajătoare binecalculată.

Dl Moian insetat a-și însuși cât mai multe și perfecte cunoștințe în ramul acesta; în anul trecut în lunile Iuliu Novembre a participat la cursul industrial din Lipsca, și în lunile următoare a cercetat scôlele industriale din cele mai renumite orașe ale Germaniei, a participat la congresul industriașilor în München și despre toate cunoștințele câștigate a edat un manual — *Lucrul în scôlă*, — care merită totă considerarea.

Ar fi un păcat neiertat, a nu ne interesă de sorțea poporului nostru, și a nu ne folosi de isvorul și de subsistența în aceste zile pline de greutate, când avem în mijlocul nostru bărbați pregătiți spre scopul acesta, și rezolvați a da tot posibilul succurs.

În împregiurările, în cari trăim suntem destul de precar, tractați de străini și cu destulă asprime, ér materialmente, scăpătați; trebuie deci să căutăm a folosi puterea noastră spre tot ce e necesar și folositor pentru cultivarea și bunăstarea noastră, ca pelângă activitate onestă, să putem suportă greutățile timpului.

Poporul nostru, păstrătoriu, muncitoriu ca nici unul altul, moral, încă neinfecat de alte defecte; din cauza timpurilor vitrege, a rămas mai în urma altor popoare conlocuitoare.

Astăzi, ca nici odată, este chemarea conducătorilor a îngrijă de sorțea poporului, ca poporul tot deuna să scie folosi timpul cu lucru, și ceea ce va lucra să lucre bine și ostenela sa se fie remunerată.

Folosind timpul cu lucruri bune, se va îmbunătăți și starea lui materială; lipsa și neajunsurile

se vor depărta din casele noastre, și mulțămirea și bunăstarea vor fi vestmintele de sărbătore ale poporului nostru.

Avem din sinul poporului bărbați înzestrați cu frumoșe științe și cunoștințe, preoți, învățători și alți inteligenți, să punem dară cu toți umăr la umăr și să lucrăm cu zel neobosit pentru luminarea și bunăstarea poporului, ca fiesce care cu demnitate să corăspundă chemării sale.

Să procurăm poporului ocupațiuni, ca pelângă munca onestă să-și potă câștiga cele de lipsă*).

După cum este cunoscut din rapôrtele jurnale listice dela sinodul arch. din Sibiu din anul trecut, dl. Moian a și asternut Venerabilului sinod un plan detaliat despre industria populară. Sinodul arch. l'a transpus Venerabilului consistoriu, ca acesta la procsima sesiune sinodală să vină cu o propunere în merit, și nici nu dubităm, că Venerabilul sinod în procsima sesiune va hotărî finalmente introducerea lucrului în scôlă.

Spre a da un avânt și mai puternic acestei cestiuni de așa mare însemnătate, după a mea părere ar trebui:

a) în toate tractele presbiterale să se înființeze sub scutul Venerabilului consistoriu arch. reuniuni pentru industria populară insistând, ca toți preoții învățătorii, inteligenții, și alți poporeni să se facă membrii, dând tot succursul moral și material;

b) ca în comunele, unde învățătorii n'ar posedea dibăcia a propune lucrul în scôlă, acolo cu spesele reuniunii să se trimită în dumineci și sărbători învățători ambulanti;

c) ca toate reuniunile să insiste pentru formarea de cursuri speciali, pentru promovarea și familiarisarea industriei de casă în popor;

d) la adunările generale a reuniunilor învățătorilor totdeuna să se aranjeze câte o mică expozițiune de obiecte lucrute de învățătorii cei mai deprinși cu elevii lor în scôlă;

e) ca Ven. consistoriu să binevoască încă de timpuriu a proiectă statutele reuniunii industriale și a le împărți tuturor oficiilor protopresbiterale și parochiale spre conformitate.

Nu me îndoesc, că frații preoți și învățători, cari deși au destule greutăți și necasuri a suportă, totuși cunoscând lipsele și împregiurările, vor da posibilul ajutoriu, ca să dovedim prin fapte, că ne interesăm de sorțea poporului nostru, și merităm pe drept frumosul nume de conducători.

În fine fie-mi permis a aminti, că după-cum sum informat, în sinodul procsim protopresbiteral din tractul Branului precum și al Brașovului se va propune înființarea reuniunii industriale, și sper, că toți p. t. membri ai sinodelor cu bucurie vor primă intruparea acestei idei salutare pentru viitorul poporului nostru.

Prin voință — la putință,
Prin cercare — la dedare
Cu acestea bunăstare.

Ioșif Comanescu,
paroch gr. or.

Varietăți.

* În memoria repăusatului présântit episcop diecesan al Caransebeșului **Ioan Popasu, Sâmbătă, în 11/23 a curente, la 10 ore antemeridiane, se va celebra în biserica parochială din cetatea Sibiu, parastas solen.**

* Maj. Sa monarcul a iertat pe 115 condamnați de restul închisorii; la 11 condamnați li o a redus, ér la 69 li o a ușurat, iertându-le zilele de post.

* (Sciri personale). Archiducele Albrecht, inspectorul general al armatei a sosit în Budapesta, însoțit de colonelul Schönaich; totdeodată a venit ministrul de războiu F. Z. M. baron de Bauer și șeful statului Maj. F. Z. M. baron de Beck.

* Prințesa decoronă văduva Stefania dimpreună cu fca Sa Elisabeta a plecat din Viena la Miramare. Înainte de plecare a primit vizitele membrilor casei imperiale. Dela mórtea archiducelui Rudolf n'a dat nici o audiență oficială decât primariului Vienei, carele a dat espresivne bucuriei vienesilor, pentru-că archiducesa s'a hotărât a rămâne și mai departe în Viena.

* (În amintirea episcopului Ioan Popasu.) Cetim în „Gazeta Transilvaniei“: Din nou falfăe stégul negru la scôlele centrale române, la bisericile române din Brașov și la casina română. Sunt semnele de doliu pentru meritatul și mult iubitul prelat, răposat în Caransebes. Ađi dimințea

*) În fabrica de scaune a fraților Hornung din Codlea mai înainte cu 3—4 ani nu se afla nici un român. Astăzi se află mai mulți bărbați și femei, cari își câștigă frumoșe parale după ostenela lor. Multe femei practisază impletitul cu trestie la scaune, lustruitul, și curățitul scaunelor în casele lor, făcându-și cele de lipsă și în casă și pelângă aceea câștigând pe ăi și câte 40—50 cr.

(Marți 7 Februaru v.) s'a ținut un servit, bisericesc solemn în biserica Sf. Nicolae, la care a luat parte jumimea studioasă împreună cu corpul profesoral. Serviciul dumnezeesc a fost oficiat de pînțele protopop I. Petric și de parochul B. Băulescu. Cântările au fost executate de corul condus de prof. N. Popovici. După terminarea liturghiei, pâr. protopop cetă molitva de deslegare, éră corul întouă: „In veci pomenirea lui.“ Bradul Popasului, plantat cu ocaziunea jubileului de 50 de ani ai preoției răposatului încă este în doliu. Ca reprezentanți la înmormântarea ilustrului răposat s'au trimis d nii: V. Voina, I. Lenger și G. Navrea.

* (Himen.) Dl Ioan Străvoiu cler. abs. și învăț. în Zernest, își pa serba cununia cu dșora Anastasia Coleș, Duminecă la 12/24 Februaru a. c. Felicitările noastre.

* (Necrolog). Corpul didactic dela scôlele medii greco-orientale române din Brașov comunică trista scire despre pierderea stimatului seu coleg **Ioșif Fericean**, carele a încetat din viață la 5/17 Februaru după un serviciu prestat scôlei cu zel și devotament în curs de 26 de ani, în etate de 59 de ani.

Brașov, în 6/18 Februaru, 1889.

Fie i țărina ușoră și memoria eternă!

* (Generalul adjutant locot. mareș. campestru bar. de Pop.) Din Budapesta i se scire ăiariului „N. Fr. Presse“ următoarele: După un serviciu continuu de 8 ani ca general adj. și ca conducătoriu al cancelariei imperiale F. M. L. baronul de Pop suferă în un mod îngrijitoriu de nervositate încă de vre-o câteva luni, din care cauză și petrece în Tirolul de sud. Espriându-se însă medicii, că pentru restabilirea sănătății mai trebuie să petreacă acolo mult timp, densus a cerut ca să fie demisionat din postul, ce-l ocupă și să capete concediu pe un an de zile. Dacă se va întâmpla în adevăr una ca acesta, continuă numita fôie, atunci armata suferă o pierdere ireparabilă în mult iubitul și capacitatul general, carele s'a distins prin cele mai înalte însușiri și al cărui caracter pôte fi tuturor model.

* Casătoria mostenitorului de tron rusesc cu prințesa Alix de Hessa e aspru combătută de unele foi germane și anume din motiv confesional. „Kreutz Ztg.“ scire: Încredințarea nu e încă perfectă și depeșile respective intenționează numai a provocă senzațiuni în opinia publică protestantă din Germania. Când s'ar adeveri aceste sciri, ar fi acesta o lovitură contra bisericii evanghelice și a onorei germane. Nici când nu s'a întâmplat ca o prințesă ortodoxă ori catolică să-și schimbe credința pentru o coronă, numai sârmana biserica evanghelică să fie silită a suferi așa ceva într'un timp, când Rusia caută să nimicească credința evanghelică!?

Mulțămită publică.

Pentru participarea cea numărôsă și spendarea multelor cununi, puse pe sicriu. la înmormântarea scumpei mele soții, **Ioșefina**, celebrată în 6/18 Februaru a. c., aduc prin acesta sincera mea mulțămire tuturor amicilor și cunoșcuților, atât p. t. Domnilor și Dómnelor respective.

Servescă acesta tot de odată spre știință tuturor amicilor și cunoșcuților afară de Sibiu, cu deosebire acelora, cari în seminariul Andreian, unde defuncta pe timpul acela, purtase mai mulți ani economia casnică, o numiau „mama noastră“.

Sibiu, 8/20 Februaru, 1889.

Constantin Stezar,
căpitan c. r. în pensiune.

Rectificare.

În articolul nostru prim din Nr. trecut 14, dedicat repusatului episcop **Ioan Popasu**, ocure numele „Ioan Moga“ ca al episcopului de pe timpul, când fericitul **Popasu** și a început cariera bisericăscă în Brașov. Fie care cetitoriu va fi aflat numai decât, că acolo în loc de „Ioan“ trebuia să se pună „Vasilie“; cu toate acestea mulțămim preonoratului protoereu I...., care grăbi cu multă bunăvoință a ne face atenți la acesta „greșelă de pênă“, pre carea noi de asemenea grăbim a o rectifică. Red.

Loterie.

Mercuri în 20 Februaru, 1889.

Brünn: 37 77 34 9 44

Bursa de Viena și Pesta.

Din 20 Februaru 1889.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Galbin	5.68	5.63
Napoleon	9.58 $\frac{1}{2}$	9.57
100 marce nemțesci	59.27 $\frac{1}{2}$	59.20
London pe (poliță de trei luni)	121.25	121.35

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamos-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1889

la

„**Amicul Familiei.**“ Ziaru beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 zi a luni în numeri câte de 2—3 côle cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poesii, povești, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează chestiuni literare și științifice cu reflecțiuni la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grigile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

„**Prețul Român.**“ Ziaru bisericesc, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoșilor mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștiia mulțiime de predice pre Dumineci, sêrbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amênunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

— **Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu.** —

— **Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.** —

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Merinde dela scôlă, sau învățături pentru popor, culese din ziarul unui scolaru de Dr. Georgiu Popa. — Opul acesta, pentru povățuirile lui valorose, are sê ocupe un loc de frunte în bibliotecile nôstre populare. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un ziaru de scôlă, ce și-l făcuse ca elev de anul I. al scôlei populare superioare din Câmpani, va se dîcă, pe când era în al 4-lea an de scôlă. În acest ziaru se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din scôlă cât și afară de scôlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățatoriul seu, pe cari autorul le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrigire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa, că singur numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. e. capitulul despre fumat, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita sê nu lipsescă din nici o bibliotecă populară românescă. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui esempl. cu porto-francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: „**Idealul pierdut**“ — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepoșelul. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie sê se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Pregelere publică ținută prin Vincențiu Nicôra, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și viorele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosă sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Săténului Român. Cartea III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul de ambele 50 cr. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de recepte din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borogovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scôlele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsêud. — Man. 1 aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertățiuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în scôla populară pentru învățatori și preparanși. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cu vântări bisericesci la tôte sêrbătorile de preste an de Ión Papiu. — Un volum de preste 24 côle 8° mare, papir fin. — Numele dlui I. Papiu este mult-mai binecunoscut clerului român, decât sê fie de lipsă a mai racomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predici întrece încă tôte volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa, — având o notiță istorică la fie-eare sêrbătoare, — care arêta timpul întroducerii, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sêrbătoare. — Prețul unui esemplariu cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertățiuni pentru diferite casuri de môrte, întocmite de Ión Papiu. — Acest volum de preste 24 côle cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de môrte, 4 pentru casuri ordinare de môrte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de môrte, 4 la înmormântarea ômenilor bêtrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de môrte speciale; — apoi pe mai bine de patru côle urmază o mulțiime de iertățiuni precedate de o întroducere generală în iertățiuni, și anume: 1 iertățiunile bărbatului dela muiere, 2 — a muierei dela bărbat, 3 — a părintelui dela fii, 4 — mamei dela fii 5 — a fiilor dela părinți, 6 — a fratelui sau surorii dela frați și surori, 7 — a nepoșilor dela moși, mōșe, buni, bune, străbuni, străbune, 8 — a nepoșilor dela unchi și mătușe, 9 — dela nêmurii și consângeni mai depărtați, 10 — dela conșoți de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebrale și iertățiuni lucrate amêsurat tuturor cerințelor preoșiei fungente la casuri funebrale. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci. Tom III, scrise de Ión Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 côle 8° mare. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolic sau concordanțele tradițiunei, în două limbi — română și latină, tractează despre primatul bisericeii și se estinde pe 22 côle 8° mare. Scrisă de Ión Papiu. — Opul acesta a fost recesant favoritoriu și lăudat și de foile străine. — Prețul unui esemplariu spedit franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui espuse în mod popular de profesorul Dr. Iosif Frapparti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ión Papiu. — Acest op, care se estinde pe 11 côle 8° e foarte acomodat ca premiu pentru cei ce absolvă scôla populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr., esemplariul espedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani scolastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rașin, fost profesor de s. scriptură, catehetică și metodică în seminariul arhiericesan din Blaș, actualminte vicariu arhieriscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele recerate de relațiunile și lipsele băeșilor noștri, er ceremoniile bisericesci, înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica nôtră română. În note se arată și procederea, ce are sê o observe catechetul față cu discipulii sei. Acesta scriere are sê fie un îndreptariu în mâna catechetilor, învățătorilor și a părinșilor la instrucțiunea religioasă-morală, ce au sê o dea micilor băeși. — Prețul unui esemplariu din acest op, — care poartă clausula aprobării, Prea ven. Ordinariat metropolitan din Blaș și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poesii în text, — este 1 fl. v. a.

Omiliile celui dintru sfinși părintelui nostru Ión Gură-de-aur la epistolele sfântului apost. Paul cătră Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 60 cr.

Dumnezeesca Liturghie, a celui dintru sânti părintelui nostru Ión Chrysostom, compusă din operele acelui sânt părinte de Ión Boroș paroch gr. cat. și ases. consist. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

— **Mărgăritariul sufletului.** Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în legătură de lux 1.50—2.50.

— **Micul mărgăritariu sufletesc.** Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

— **Cărticică de rugăciuni și cântări** pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoase. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

— **Visul Prea sântei Vergure Maria a Născătoareii de D-șeu** urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icône frumoase. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 15 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

— **Epistolia D. N. Iisus Christos.** Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr. 50 esemp. 6 fl., 100 esemp. 10 fl. v. a. [9] 4—50

A se adresă la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — S.-Ujvár — Transilvania.